

Sygn. akt III AUa 546/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Lublinie

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 17 kwietnia 2015 r. sygn. akt IV U 335/14

oddala apelację.

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Barbara Hejwowska Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 546 /15

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 lutego 2014 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił D. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Od decyzji tej odwołanie złożyła D. S.. W uzasadnieniu odwołania podniosła, że wymaga opieki lekarza neurologa, kardiologa, ortopedy oraz korzysta z pomocy psychiatry i psychologa. Ponadto, ubezpieczona wskazała, że brak nogi uniemożliwia jej funkcjonowanie. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił D. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2016 roku.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

D. S., urodzona (...), była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 3 marca 2007 r. i świadczenie to było jej przyznawane okresowo, ostatnio na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 18 sierpnia 2011 r. wydanego w sprawie o sygn. akt IV U 858/10 do 31 grudnia 2013 r. W dniu 8 listopada 2013 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS. stwierdził, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. W dniu 29 stycznia 2014 r. Komisja Lekarska ZUS orzekła, iż D. S. nie jest niezdolna do pracy. Decyzją z dnia 10 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza neurologa, ortopedy, psychiatry i psychologa. Biegli sądowi w opinii rozpoznali u D. S. stan po amputacji urazowej podudzia prawego w 1/3, stan po przebytych urazach czaszkowo-mózgowym, bóle i zawroty głowy oraz organiczną chwiejność afektywną i stwierdzili, że ubezpieczona jest zdolna do pracy.

Wobec zgłoszenia przez ubezpieczoną zastrzeżeń do opinii biegłych, Sąd dopuścił dowód z opinii innych biegłych z zakresu ortopedii i neurologii. Biegli rozpoznali u badanej stan po amputacji urazowej podudzia prawego w 1/3 w 2006 r. z zaprotezowaniem, stan po urazie czaszkowo-mózgowym z krwiakiem przymózgowym prawej półkuli mózgu w 2006 r., który był leczony zachowawczo oraz przewlekłe bóle i zawroty głowy typu napięciowego i naczyniowego. Na podstawie powyższego, ze względu na ogólny stan zdrowia D. S., biegli uznali, iż jest ona częściowo niezdolna do pracy w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2016 r.

Sąd uznał, że odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w okresach określonych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Analiza materiału dowodowego zebranego w sprawie wskazuje, że ubezpieczona spełnia wszystkie warunki zawarte w tym przepisie. D. S. otrzymywała bowiem rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, ostatnio w okresie do dnia 31 grudnia 2013 r.

Sporną okolicznością w niniejszej sprawie było, czy D. S. jest niezdolna do pracy.

Aby ustalić powyższe okoliczności, Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych neurologa, ortopedy, psychiatry i psychologa. Z pierwszej opinii biegłych wywołanej w niniejszej sprawie wynika, że D. S. w 2006 r. doznała urazu wielonarządowego tj. urazu głowy z krwawieniem podpajęczynówkowym, skręcenia kręgosłupa szyjnego, urazu klatki piersiowej oraz złamania podudzia prawego. W wyniku wystąpienia zapalenia podudzia prawego, doszło do jej amputacji. Biegli stwierdzili u ubezpieczonej prawidłowo uformowany kikut bez zmian troficznych i bez przebarwień skóry w okolicy szczytu kikuta oraz, że na kikucie nie występują cechy zapalne, krwawienie ani wysięk. Zdaniem biegłych, stawy kolanowe D. S. są prawidłowej ruchomości oraz są stabilne. Biegli uznali, iż ubezpieczona porusza się sprawnie na zaprotezowanej kończynie oraz, że stan ortopedyczno-neurologiczny badanej jest dobry, za aktualny charakter i stopień nasilenia objawów psychopatologicznych nie powoduje niezdolności ubezpieczonej do pracy zgodnej z jej kwalifikacjami.

Wobec faktu zgłoszenia przez ubezpieczoną zastrzeżeń do sporządzonej opinii, Sąd uznał za zasadne dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych: ortopedy i neurologa.

Biegli K. K. i E. K. stwierdzili, iż kończyna dolna prawa ubezpieczonej tj. kikut podudzia jest wygojony, z modelami oraz, że chód w protezie z utykaniem na kończynę dolną prawą jest wydolny. Biegli wskazali, iż dokonana u

ubezpieczonej amputacja na trwale upośledziła funkcje podpórczą i lokomocyjną kończyny dolnej prawej. Biegli uznali, iż ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2016 r. ze względu na ogólny stan zdrowia.

Sąd uznał drugą opinię biegłych za wiarygodną w stopniu wyższym niż pierwsza ze sporządzonych opinii. Biegli w drugiej opinii uznali D. S. za okresowo częściowo niezdolną do pracy ze względu na ogólny stan zdrowia. Powyższemu wnioskowi nie sposób odmówić logiczności. Co prawda, obydwie opinie zostały wydane przez lekarzy odpowiedniej specjalności po bezpośrednim zbadaniu ubezpieczonego i zapoznaniu się z jego dokumentacją lekarską, jednakże pamiętać należy, iż Sąd, w oparciu o przepis art. 233 § 1 kpc ocenia moc i wiarygodność dowodów wg. własnego przekonania. Ubezpieczona pracowała jako kucharz, sprzedawca, a ostatnio jako brakarka w hucie szkła. W obydwu opiniach biegłych stwierdzono, iż ubezpieczona skarża się na bóle i zawroty głowy. Nie ulega wątpliwości, iż prace fizyczne wykonywane dotychczas przez ubezpieczoną, wiążą się z koniecznością swobodnego poruszania się oraz, iż ich wykonywanie jest utrudnione przy występujących bólach i zawrotach głowy. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 3 czerwca 2014 r. VI ACa 1447/13 wskazał, iż dokonując oceny dowodów sąd określa, czy środek dowodowy z uwagi na jego cechy indywidualne i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę. Podstawą selekcji dowodów jest zatem ich wiarygodność. Natomiast kryteriami oceny wiarygodności są doświadczenie życiowe, inne źródła wiedzy, poprawność logiczna, prawdopodobieństwo wersji.

W niniejszej sprawie zatem, oceniając przez pryzmat doświadczenia życiowego, mając na uwadze ogólny stan zdrowia ubezpieczonej i charakter jej dotychczasowego zatrudnienia, Sąd podzielił drugą z opinii sporządzonych na potrzeby niniejszego procesu. Dlatego też Sąd orzekł o tym, iż D. S. jest częściowo niezdolna do pracy w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2016 r.

Ponadto organ rentowy nie zakwestionował opinii, a zatem należy okoliczności wynikające z tego dowodu uznać za przyznane

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art.477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w wyroku.

Wymienione orzeczenie zostało zaskarżone w całości apelacją organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S.

Apelacja zarzuca:

- naruszenie prawa procesowego przez przekroczenie określonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów,
- naruszenie prawa materialnego - art. 12 ust 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) poprzez błędną wykładnię tego przepisu prowadząca do przyjęcia, że ocena stanu zdrowia ubezpieczonej kwalifikują ją jako częściowo niezdolną do pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji.

Skarżący wywodzi, że Sąd Okręgowy nie podjął próby ujednolicenia wniosków opinii obu zespołów biegłych przez uzupełnienie ich stanowisk ani też sąd nie dopuścił dowodu z opinii innych biegłych sądowych ortopedy i neurologa przyjmując w sposób dowolny, że opinia biegłych K. K. i E. K. jest wiarygodniejsza w wyższym stopniu niż pierwsza z opinii sporządzonych w sprawie

Oparcie się przez sąd przy ferowaniu wyroku tylko na opinii biegłych K. K. i E. K. bez zasięgnięcia opinii innych biegłych w ocenie sądu jako dowodzie bardziej przekonującym bez weryfikacji tej opinii było zdaniem organu rentowego nieprawidłowe. Uznając opinię biegłych sądowych M. W. i J. S. za wiarygodną w mniejszym stopniu bez

zasięgnięcia opinii innych biegłych tej specjalności albo w drodze uzupełnienia stanowiska dotychczasowych biegłych Sąd Okręgowy, zdaniem apelującego naruszył przepis art. 233 § 1 kpc .

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego orzeczenia, nie zachodzi więc potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Nie jest trafny postawiony w apelacji zarzut dotyczący naruszenia przepisów postępowania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic określonych w art.233 § 1 KPC. Ustaleń o dalszej niezdolności do pracy wnioskodawczyni Sąd dokonał na podstawie opinii biegłych K. K. i E. K., którzy w sposób stanowczy i pewny wypowiedzieli się co do wszystkich aspektów dotyczących stanu zdrowia i ograniczeń do wykonywania pracy, uzasadniając należycie swoje stanowisko. Wnioski biegłych są logiczne i przekonujące, a Sąd wnikliwie przeanalizował opinię i wypowiedział się co do jej wartości dowodowej. Opinia biegłego podlega swobodnej ocenie dowodów, a przy jej ocenie Sąd zobligowany jest stosować kryteria szczególne, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania wyrażonego w niej stanowiska. Ocena wartości opinii biegłych dokonana przez Sąd Okręgowy w świetle argumentacji zawartej w uzasadnieniu nie budzi wątpliwości.

Istotnym jest, że w toku postępowania przed Sądem I instancji, procesu rentowy nie przedstawił żadnych zarzutów merytorycznych do tej opinii, zmierzających do zakwestionowania jej wartości, ani też jakichkolwiek zastrzeżeń bądź wniosków dowodowych.

W tym stanie rzeczy, twierdzenia apelującego dotyczące nie podjęcia próby ujednolicenia wniosków opinii obu zespołów biegłych przez uzupełnienie ich stanowisk oraz nie dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych sądowych ortopedy i neurologa uznać należy za chybione.

Za niezasadny uznać należy zatem , zawarty w apelacji, zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, bowiem skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998 r. II UKN 151/98 - OSNAPiUS 1999/15/492; z 4 lutego 1999 r. II UKN 459/98 - OSNAPiUS 2000/6/252; z 5 stycznia 1999 r. II UKN 76/99 - OSNAPiUS 2000/19/732).

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 LEX nr 56906). Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna - czego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarżący we wniesionej apelacji nie uczynił.

Przypomnieć należy w tym miejscu, że ubezpieczona była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy nieprzerwanie od dnia 3 marca 2007 r. do 31 grudnia 2013 r. Nie wynika z jakichkolwiek ustaleń poprawa stanu zdrowia wnioskodawczyni.

Ubezpieczona pracowała jako kucharz, sprzedawca, a ostatnio jako brakarka w hucie szkła. W obydwu opiniach biegłych stwierdzono, iż ubezpieczona uskarża się na bóle i zawroty głowy, a wiodącym schorzeniem jest uraz kończyny dolnej. Przekonywujące jest stanowisko biegłych, że dokonana u ubezpieczonej amputacja na trwale upośledziła funkcje podpórczą i lokomocyjną kończyny dolnej prawej.

Nie ulega wątpliwości, iż prace fizyczne wykonywane dotychczas przez ubezpieczoną, wiążą się z koniecznością swobodnego poruszania się oraz, iż ich wykonywanie jest utrudnione przy występujących bólach i zawrotach głowy.

W niniejszej sprawie zatem, oceniając przez pryzmat doświadczenia życiowego, mając na uwadze ogólny stan zdrowia ubezpieczonej i charakter jej dotychczasowego zatrudnienia oraz mając na uwadze brak zastrzeżeń i wniosków dowodowych organu rentowego, Sąd I instancji miał pełne podstawy by podzielić drugą z opinii sporządzonych na potrzeby niniejszego procesu, bez potrzeby prowadzenia dalszego postępowania.

Ogólne twierdzenia apelującego podnoszące „aktywność zawodową wnioskodawczyni” pozostają bez wpływu na treść rozstrzygnięcia. Wnioskodawczyni, po ukończeniu (...)gastronomicznej pracowała jako kucharz, sprzedawca, drobiarz, których to zatrudnień z uwagi na amputację nogi wykonywać nie może. Wykonywanie przez nią obecnie na podstawie umowy zlecenia prace brakarki i brakarko – sortierki nie świadczą, aby ubezpieczona dokonała przekwalifikowania się.

Stwierdzić więc należy, że przy ocenie zdolności do pracy, w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych należało mieć na względzie przede wszystkim rzeczywiste kwalifikacje ubezpieczonej, prawidłowo ustalił zatem Sąd I instancji poziom jej kwalifikacji i w ślad za opinią biegłych K. K. i E. K. wykazał, że charakter schorzeń występujących u wnioskodawczyni powoduje u niej w dalszym ciągu częściową niezdolność do pracy.

Nie jest trafny postawiony w apelacji zarzut dotyczący naruszenia przepisów prawa materialnego.

Przepis art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych definiuje pojęcie niezdolności do pracy. Ustalenia o braku niezdolności do pracy Sąd Okręgowy dokonał zgodnie z wymogami określonymi w art. 13 ust. 1, nakazującym uwzględnienie przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy : 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Z treści opinii biegłych podzielonej przez Sąd wynika, że wskazane cyt. przepisami kryteria zostały uwzględnione.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł, jak w sentencji.